

แบบเสนอโครงร่างปริญญานิพนธ์

ระบบร้านขายดอกไม้สดออนไลน์ : กรณีศึกษาร้านคุณจ๋อม

นายวีรเสฏฐ์ สืบนุการณ์ รหัสนักศึกษา 4921237135

นางสาวพิชญ์สินี อมรรพรพันธ์ รหัสนักศึกษา 4921239008

สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ

หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

พ.ศ. 2551

1. ชื่อโครงการปริญญาโท ระบบร้านขายดอกไม้สดออนไลน์ : กรณีศึกษาร้านคุณจุ่ม
2. สาขาที่ทำวิจัย วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ
3. ผู้ดำเนินการวิจัย นายวีรเสถียร สืบบุญธรรม รหัสนักศึกษา 4921237135 (เทคโนโลยีการสื่อสารและโทรคมนาคม)

นางสาวพิชญ์สินี อมรรพพันธ์ รหัสนักศึกษา 4921239008 (การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์)

4. ที่ปรึกษาโครงการปริญญาโท

ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์นัยนพัส อินจงจิรจิตต์
ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์รัตนา ลีรุ่งนาวารัตน์

5. คำสำคัญ (keyword) ของโครงการ

ร้านขายดอกไม้สดออนไลน์ หมายถึง สถานประกอบการ ที่ประกอบธุรกิจขายดอกไม้สด ซึ่งเปิดช่องทางการตลาดผ่านทางเว็บไซต์ โดยเปิดโอกาสให้ลูกค้าทำธุรกรรมผ่านทางอินเทอร์เน็ต

ร้านคุณจุ่ม เป็นร้านขายดอกไม้สด เจ้าของกิจการ ตั้งอยู่เลขที่ 176 ถ.พระสุเมรุ แขวงตลาดยอด เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ซึ่งใช้เป็น กรณีศึกษาในการทำโครงการครั้งนี้

6. ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา

ปัจจุบันมีเทคโนโลยีและกลยุทธ์วิธีการต่างๆ มากมายที่คอยอำนวยความสะดวกให้กับผู้บริโภคในปัจจุบัน อาทิ เช่น **Electronic commerce** หรือ เรียกสั้นๆ ว่า **E-commerce** นั่นเอง ซึ่งเป็นการค้าขายผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยคำว่าสื่ออิเล็กทรอนิกส์ นั้นจะครอบคลุมตั้งแต่ ระดับเทคโนโลยีพื้นฐาน อาทิ โทรศัพท์ โทรสาร โทรทัศน์ ไปจนถึงเทคโนโลยีที่มีความซับซ้อนกว่านี้ แต่ในปัจจุบันสื่อที่เป็นที่นิยมและมีความแพร่หลายในการใช้งานคืออินเทอร์เน็ตและ มีการนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการทำการค้ามากขึ้น จนทำให้เมื่อพูดถึงเรื่องพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ คนส่วนใหญ่จะเข้าใจไปว่าเป็นการค้าขายผ่านทางอินเทอร์เน็ตนั่นเอง

ดังนั้นผู้ค้าส่วนใหญ่ในปัจจุบัน จึงเล็งเห็นถึงประโยชน์ของ **Electronic commerce** หรือ **E-commerce** ซึ่งจะเป็นเทคโนโลยีที่จะทำให้การขายสินค้าเป็นเรื่องที่ง่ายขึ้น ทั้งผู้ค้าและผู้บริโภคไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายต่างๆ จึงจินตนาการเทคโนโลยี **E-commerce** นี้มาส่งเสริมรูปแบบการค้าเก่าๆ เช่น ร้านขายดอกไม้สด ให้ก้าวไปสู่รูปแบบการค้าใหม่ๆ และเป็นการเพิ่มช่องทางการตลาดให้ครอบคลุมและทันสมัยให้เทียบเท่ากับการค้าอื่นๆ

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ได้เล็งเห็นถึงประโยชน์ของการค้าผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ (**Electronic Commerce** หรือ **E-commerce**) จึงคิดที่จะส่งเสริมรูปแบบธุรกิจการค้าของร้านดอกไม้สด ซึ่งโดยทั่วไปลูกค้าจะต้องมาเลือกดอกไม้และรูปแบบที่ร้านหรือโทรศัพท์สั่ง โดยไม่เห็นรูปแบบการ

จัดดอกไม้ จึงนำการก้าวรูปแบบใหม่ คือ การค้าผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ (**Electronic Commerce** หรือ **E-commerce**) โดยการจัดทำเว็บไซต์ร้านขายดอกไม้สดออนไลน์ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ลูกค้าที่ไม่สามารถมาสั่งสินค้าด้วยตัวเอง สามารถดูรายละเอียดของสินค้าและสั่งซื้อได้ตลอด

24 ชั่วโมง และได้นำเทคโนโลยีด้านโทรคมนาคม มาผนวกเรื่องของการแจ้งเตือนด้วยระบบ **SMS** และ **E-mail** อีกด้วย

7. วัตถุประสงค์

7.1 เพื่อพัฒนาระบบร้านขายดอกไม้สดออนไลน์ : กรณีศึกษาร้านคุณจุ่ม

7.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบร้านขายดอกไม้สดออนไลน์ : กรณีศึกษาร้านคุณจุ่ม

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 ได้ขยายช่องทางการตลาดของการค้ารูปแบบใหม่ ในระบบขายดอกไม้สดออนไลน์ : กรณีศึกษาร้านคุณจุ่ม

8.2 ได้นำระบบ **E-Commerce** เพื่อเป็นแนวทางสำหรับนักวิจัย นักการศึกษา ในการนำไปพัฒนาต่อยอด หรือนำไปปรับใช้

9. ทฤษฎีที่หลักและกรอบแนวคิด

ทฤษฎีหลักที่ใช้ในโครงการนี้ได้แก่

9.1 ทฤษฎีการวิเคราะห์และออกแบบระบบ

ทฤษฎีที่ใช้คือโมเดลน้ำตก (**Waterfall Model**) ที่มีมานานและได้ใช้งานเผยแพร่ เมื่อราวปี ค.ศ 1970 และกว่า 30ปี มนแล้วดีโมเดลนี้ยังเป็นที่นิยมใช้ในการพัฒนาระบบงานจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากโมเดลน้ำตกเป็นโมเดลที่ง่ายต่อการนำมาประยุกต์ใช้ ขั้นตอนการทำงานมีดังนี้

1. ศึกษาความต้องการ (**requirements**) และกำหนดคุณลักษณะของโปรแกรม หมายถึง การรวบรวมรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อจุดประสงค์ในการหาข้อสรุปของงานที่ชัดเจนในด้านความต้องการระหว่างนักเขียนโปรแกรมกับ ผู้ใช้งาน เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดคุณสมบัติของโปรแกรม ในขั้นตอนนี้มีเครื่องมือช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล 4 วิธี การสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม ,เอกสาร

2 การวิเคราะห์ (**analysis**) เป็นการนำข้อกำหนดคุณลักษณะของโปรแกรมที่ทำไว้ มาทำการวิเคราะห์ขั้นตอนวิธีการทำงาน โดยการสร้างแบบจำลองของโปรแกรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินงานว่าประกอบด้วยอะไรบ้างและมีความสัมพันธ์กันอย่างไร วิธีการนำเสนอการวิเคราะห์ มี 2 วิธี ได้แก่ แผนภาพกระแสข้อมูล และแบบจำลองข้อมูล

3 การออกแบบ (design) จัดเป็นขั้นตอนระยะต้นของการพัฒนาโปรแกรม กระบวนการออกแบบแบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ การออกแบบขั้นตอนเบื้องต้น และการออกแบบขั้นตอนละเอียด

4 เขียนโปรแกรม (coding) เป็นขั้นที่ต่อเนื่องจากขั้นตอนออกแบบในรายละเอียดเสร็จแล้ว จะทำการส่งให้นักเขียนโปรแกรมเขียนคำสั่งตามข้อกำหนดคุณสมบัติของโปรแกรม โดยใช้ภาษาคอมพิวเตอร์ภาษาใดก็ได้ ขึ้นอยู่กับภาษาใดจะเหมาะสมกับงานประเภทใด ซึ่งจะต้องควบคุมผู้เขียนคำสั่งให้ใช้มาตรฐานคุณลักษณะของแต่ละโปรแกรมที่ผู้ออกแบบกำหนดไว้อย่างเคร่งครัด ในการเขียนโปรแกรมมี 2 วิธี คือ การเขียนโปรแกรมเชิงโครงสร้าง และการเขียนโปรแกรมเชิงวัตถุ

5 การทดสอบ (testing) จะต้องทำในแต่ละขั้นตอนและทดสอบโปรแกรมทั้งหมด เพราะในการเขียนโปรแกรมจะต้องมีการทบทวน ติดตาม และประเมินผลตลอดเวลา เพื่อให้การเขียนโปรแกรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ในการหาข้อผิดพลาดที่ทำให้ผลลัพธ์ไม่ตรงกับ ข้อกำหนดหรือความต้องการ การหาข้อบกพร่องซึ่งมีโอกาที่จะเกิดขึ้นทำให้ผลลัพธ์ไม่ครบและไม่สมบูรณ์ วิธีการทดสอบโดยใช้โปรแกรมช่วยในการทดสอบทำให้มีประสิทธิภาพการทดสอบแบ่งได้เป็น 2 วิธี คือ การทดสอบแบบสถิติ และการทดสอบแบบพลวัต

6 การบำรุงรักษาโปรแกรม (maintenance) เป็นขั้นตอนของการแก้ไขหรือปรับปรุงโปรแกรมหลังจากที่ได้พบปัญหาบางอย่าง และรวมถึงความต้องการใหม่ ๆ ของผู้ใช้งานที่ต้องการให้เพิ่มเติมในโปรแกรม แบ่งออกเป็น 4 วิธี ได้แก่ การบำรุงรักษาแบบแก้ไข การบำรุงรักษาแบบดัดแปลง การบำรุงรักษาแบบสมบูรณ์ และการบำรุงรักษาแบบป้องกัน (โอกาส เอี่ยมสิริวงศ์, 2548:75)

9.2 ทฤษฎีการออกแบบฐานข้อมูล

ทฤษฎีการออกแบบฐานข้อมูลที่ใช้ได้แก่ ทฤษฎีฐานข้อมูลแบบเชิงสัมพันธ์ (Relational Database : RDB) ถูกคิดค้นและพัฒนาโดย อี เอฟ คอร์ด (E.F Codd) ปัจจุบันได้รับความนิยมเป็นอย่างมากเพราะเป็นรูปแบบที่เข้าใจง่ายสำหรับผู้ใช้งาน ไม่ซับซ้อนรวม ถึงเป็นรูปแบบที่ช่วยในเรียกการใช้ข้อมูลโดยใช้คำสั่งที่เข้าใจง่าย เช่น ภาษา SQL (Structure Query Language) ระบบฐานข้อมูลส่วนใหญ่ในปัจจุบันจะเป็นแบบฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์เช่น Oracle Infomix และ Access

ฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์จะเป็นการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแถวและคอลัมน์ในลักษณะที่เป็นตาราง 2 มิติ ที่ประกอบด้วยแอททริบิวต์ที่แสดงคุณสมบัติของริเลชันหนึ่งๆ โดยที่ ริเลชันต่างๆ ได้ผ่านกระบวนการทำริเลชันให้เป็นบรรทัดฐาน (Normalized) ในระหว่างการออกแบบเพื่อลดความซ้ำซ้อน และเพื่อให้การจัดการฐานข้อมูลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์เป็นฐานข้อมูลซึ่งให้ภาพของข้อมูลในระดับภายนอก (External Level) และระดับ แนวคิด (Conceptual Level) แก่ผู้ใช้ข้อมูลได้เป็นอย่างดี ริเลชันต่าง ๆ ในฐานข้อมูลและสามารถเรียกใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยมีระบบจัดฐานข้อมูลเป็นผู้จัดการฐานข้อมูลตามที่ ฐานข้อมูลได้ถูกออกแบบไว้

ขั้นตอนการออกแบบฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์

1) การรวบรวมและวิเคราะห์ความต้องการ

ในการใช้ข้อมูลเป็นขั้นตอนการแรกของการพัฒนาระบบฐานข้อมูลขึ้นใช้งานใน ขั้นตอนนี้ผู้พัฒนาระบบฐานข้อมูลจะต้องทำการวิเคราะห์ความต้องการต่างๆ ของผู้ใช้เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมาย ปัญหา ขอบเขตและกฎระเบียบต่างๆ ของระบบฐานข้อมูลที่จะพัฒนาขึ้นเพื่อให้เป็นแนวทางในการออกแบบฐานข้อมูลในขั้นตอนต่อไป การวิเคราะห์ความต้องการใช้ข้อมูลของผู้ใช้มีขั้นตอนที่ควรศึกษา คือ

การวิเคราะห์ปัญหา (**Problem Analysis**) เป็นขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหาของระบบงานเดิม หรือการไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอของระบบงานเดิมที่ตอบสนองความต้องการในปัจจุบันได้

การศึกษาความเป็นไปได้ (**Feasibility Study**) หลังจากที่ทำทราบปัญหาของระบบงานเดิมแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการศึกษาความเป็นไปได้ว่าการสร้างระบบ สารสนเทศหรือการแก้ไขระบบ สารสนเทศเดิมมีความเป็นไปได้หรือไม่

การศึกษาข้อมูลและกระบวนการทำงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดกลุ่มผู้ใช้ข้อมูลในระบบงานต่างๆ ว่ามีกลุ่มใดบ้าง ผู้ใช้หลักในแต่ละกลุ่มมีใครบ้างและระบบงานต่างๆ มีขั้นตอนการทำงานและใช้ข้อมูลในระบบงานใดรวมถึงศึกษาถึงความสัมพันธ์ของข้อมูลในระบบงานต่างๆ ที่มีอยู่รวมถึงรูปแบบรายงานต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อทบทวนว่าเอกสารเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ที่จะช่วยให้การรวบรวมและวิเคราะห์ความต้องการข้อมูลได้ละเอียดครบถ้วนมากยิ่งขึ้นวิเคราะห์สภาพทางการปฏิบัติงานและความต้องการในการประมวลผลข้อมูลโดยการศึกษาถึงแผนการใช้ข้อมูลซึ่งจะวิเคราะห์ประเภทของรายการข้อมูลนำเข้ารายงานประเภทต่างๆ และความถี่ของการประมวลผลรวมถึงการออกรายงาน การศึกษาเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ที่จะทำให้ทราบถึงปริมาณของข้อมูลความต้องการเรียกใช้และปรับปรุงข้อมูลของผู้ใช้งานทั้งการสัมภาษณ์และออกแบบสอบถามเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้ใช้ข้อมูลตอบคำถามเกี่ยวกับการจัดลำดับก่อนหลังในการใช้ข้อมูลความสำคัญของระบบงานต่างๆ และปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น

2) การเลือกระบบจัดการฐานข้อมูล ควรคำนึงถึงต้นทุนผลประโยชน์ที่จะได้รับและปัจจัยอื่นๆ อีกมูลค่าที่จะนำมาใช้หรือไม่

3) การออกแบบฐานข้อมูลในระดับแนวคิด (**Conceptual Schema Design**) เพื่อกำหนดโครงสร้างของฐานข้อมูลความหมาย (**Semantics**) ความสัมพันธ์และ ข้อจำกัดต่างๆ ของข้อมูลในระบบ ซึ่งจะระบุถึงเค้าร่างของฐานข้อมูลว่ามีแอนติอะไรบ้าง มีความสัมพันธ์กันอย่างไรรวมถึง กำหนดคีย์หลัก (**Primary Key**) คีย์นอก (**Foreign Key**) รวมทั้งคำนึงว่าแอนติที่ที่กำหนดขึ้นได้ถูกออกแบบให้อยู่ในรูปแบบของบรรทัดฐาน (**Normal Form**) ที่เหมาะสมหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดกับฐานข้อมูลได้ในภายหลังการออกแบบนี้ยังรวมถึงการกำหนดคกกฎเกณฑ์ของข้อมูลในระบบงาน และการควบคุมความปลอดภัยของฐานข้อมูล

4) การนำฐานข้อมูลที่ออกแบบเข้าสู่ระบบจัดการฐานข้อมูล

ขั้นตอนในการนำเค้าร่างฐานข้อมูลลงสู่ระบบจัดการฐานข้อมูลจะเป็นขั้นตอนการแปลงส่ง (**Mapping**) เค้าร่างในระดับแนวคิดให้อยู่ในรูปแบบข้อมูลข้อมูลของระบบจัดการฐานข้อมูลที่ได้เลือกใช้เป็นไปตามเค้าร่างของข้อมูลที่ได้ออกแบบไว้ในขั้นตอนนี้ นอกจากจะมีเลือกกระบวนจัดการฐานข้อมูลขึ้นมาใช้และผู้ออกแบบระบบซึ่งอาจเป็นนักวิเคราะห์ระบบหรือผู้ออกแบบฐานข้อมูลแล้วยังต้องทำการออกแบบโปรแกรมว่าจะต้องประกอบด้วยโปรแกรมอะไรบ้างแต่ละโปรแกรมนั้นมีหน้าที่อะไรและมีความสัมพันธ์กันอย่างไร การเชื่อมโยงระหว่างโปรแกรมจะได้อย่างไร นอกจากนี้ยังต้องมีการออกและหน้าจอการนำข้อมูลรูปแบบรายงานและการควบคุมความคงสภาพของฐานข้อมูลซึ่งจะนำมาสร้างเป็นเอกสารที่เรียกว่าข้อมูลการออกแบบโปรแกรม (**Program Specification**) เพื่อเตรียมส่งให้กับนักเขียนโปรแกรมหรือโปรแกรมเมอร์ใช้เป็นแนวทางในการเขียนโปรแกรมต่อไป

5) การออกแบบฐานข้อมูลในระดับกายภาพ (**Physical Database Design**) เป็นขั้นตอนการออกแบบในระดับล่างสุดซึ่งจะเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลจริงๆ ภายในหน่วยเก็บข้อมูล เช่น ดิสก์ เพื่อให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการเข้าถึงหรือการค้นหาข้อมูลในขั้นตอนนี้อาจเป็นการสร้างอินเด็กซ์ (**Index**) การจัดคลัสเตอร์ (**Clustering**) ซึ่งเป็นการจัดเก็บข้อมูลที่มีการใช้บ่อยๆ ไว้ในหน่วยเก็บข้อมูลเดียวกันหรือการใช้เทคนิคแฮชชิง (**Hashing Technique**) ในการจัดเก็บตำแหน่งที่อยู่ของข้อมูลภายในหน่วยเก็บข้อมูล

6) การทดสอบฐานข้อมูลและประเมินผล เป็นขั้นตอนของการทดสอบระบบฐานข้อมูลที่พัฒนาเพื่อหาข้อผิดพลาดต่าง ๆ รวมทั้งทำการประเมินความสามารถของระบบฐานข้อมูลนั้น เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงให้ระบบฐานข้อมูลที่พัฒนาขึ้นสามารถรองรับความต้องการของผู้ใช้ ในด้านต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน ซึ่งในขั้นตอนนี้จะต้องมีการทำเอกสารประกอบโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นมาด้วยการทำเอกสารประกอบโปรแกรม คือ การอธิบายในรายละเอียดของโปรแกรมว่าจุดประสงค์ของโปรแกรมคืออะไร ใช้งานในด้านไหน ฯลฯ ซึ่งอาจจะเป็นการสรุปรายละเอียดของโปรแกรมและแสดงเป็นผังงาน (**Flowchart**) หรือรหัสจำลอง (**Pseudo code**) ก็ได้ โปรแกรมเมอร์ที่ดีควรมีการทำเอกสารประกอบโปรแกรมทุกขั้นตอนของการพัฒนาโปรแกรม ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนการออกแบบ การเขียนโปรแกรมหรือขั้นตอนการทดสอบโปรแกรม ซึ่งการทำเอกสารนี้จะมีประโยชน์อย่างมากต่อหน่วยงาน เนื่องมาจากบางครั้งต้องการเปลี่ยนแปลงแก้ไขโปรแกรมที่ได้มีการทำเสร็จไปนานแล้วเพื่อให้ตรงกับความต้องการที่เปลี่ยนไปจะทำให้เข้าใจโปรแกรมได้ง่ายขึ้นและจะเป็นการสะดวกต่อผู้ที่ต้องการเข้ามารับช่วงงานต่อทีหลัง ซึ่งเอกสาร ที่ควรทำมี 2 แบบ คือ

เอกสารประกอบโปรแกรมสำหรับผู้ใช้ (**User Documentation**) จะเหมาะสำหรับผู้ใช้ที่ไม่ต้องเกี่ยวข้องกับการพัฒนาโปรแกรมแต่เป็นผู้ใช้งานโปรแกรมอย่างเดียวจะอธิบายเกี่ยวกับการโปรแกรม

เช่น โปรแกรมนี้ทำอะไร ใช้งานในด้านใด ข้อมูลเข้ามามีลักษณะอย่างไร ข้อมูลออกหรือผลลัพธ์มีลักษณะอย่างไร โปรแกรมนี้ทำอะไร ใช้งานในด้านใด การเรียกใช้โปรแกรมทำอะไร คำสั่งหรือข้อที่จำเป็นให้โปรแกรมเริ่มทำงานมีอะไรบ้างอธิบายเกี่ยวกับประสิทธิภาพและความสามารถของโปรแกรม

เอกสารประกอบโปรแกรมสำหรับผู้เขียนโปรแกรม (**Technical Documentation**) ซึ่งประกอบด้วยส่วนที่เป็นคำอธิบายหรือหมายเหตุในโปรแกรมหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า คอมเมนต์ (**Comment**) ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเขียนแทรกอยู่ในโปรแกรมอธิบายการทำงานของโปรแกรมเป็นส่วนๆ และอธิบายด้านเทคนิคมักจะเป็นเอกสารแยกต่างหากจากโปรแกรม ซึ่งจะอธิบายในรายละเอียดที่มากขึ้น เช่น ชื่อโปรแกรมย่อยต่างๆ มีอะไรบ้างแต่ละโปรแกรมย่อยมีหน้าที่อะไรและคำอธิบายย่อๆ เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโปรแกรม

7) การนำฐานข้อมูลไปใช้งานจริง

เป็นขั้นตอนที่นำเอาระบบฐานข้อมูลที่พัฒนาขึ้นเสร็จเรียบร้อยแล้วไปใช้งานจริงๆ ซึ่งในขั้นตอนนี้จะต้องมีการลงโปรแกรม มีการจัดอบรมการใช้โปรแกรมให้แก่ผู้ใช้งานทั่วไปหรือผู้อื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถใช้งานโปรแกรมได้อย่างไม่มีปัญหาเป็นขั้นตอนที่เกิดขึ้นระหว่างการใช้งานระบบฐานข้อมูลจริง เพื่อบำรุงรักษาให้ระบบฐานข้อมูลทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งเป็นขั้นตอนของการแก้ไขและปรับปรุงระบบฐานข้อมูลในกรณีที่มีการเพิ่มหรือเปลี่ยนแปลงความต้องการของผู้ใช้ที่ส่งผลกระทบต่อระบบฐานข้อมูล (กองบัญชาการทหารสูงสุด, 2539:131)

9.3 ทฤษฎีระบบการจัดการฐานข้อมูล

ระบบการจัดการฐานข้อมูลที่ใช้ได้แก่ มายเอสคิวแอล (**MySQL**) เป็นโปรแกรมระบบจัดการฐานข้อมูล มีหน้าที่เก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ รองรับคำสั่งเอสคิวแอล (**SQL = Structured Query Language**) เป็นเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูล ที่ต้องใช้ร่วมกับเครื่องมือหรือโปรแกรมอื่นอย่างบูรณาการ เพื่อให้ได้ระบบงานที่รองรับความต้องการของผู้ใช้ เช่นทำงานร่วมกับเครื่องบริการเว็บ (**Web Server**) เพื่อให้บริการแก่ภาษาสคริปต์ที่ทำงานฝั่งเครื่องบริการ (**Server-Side Script**) เช่น ภาษาพีเอชพี(**PHP**) ภาษาเอเอสพี(**ASP**) หรือภาษาเจเอสพี(**JSP**) เป็นต้น หรือทำงานร่วมกับโปรแกรมประยุกต์ (**Application Program**) เช่น ภาษาวิซวลเบสิก(**Visual BASIC**) ภาษาจาวา(**JAVA**) หรือภาษาซี(**C**) เป็นต้น

มายเอสคิวแอล เป็นระบบการจัดการฐานข้อมูลแบบ โอเพนซอร์ซ (**Open Source Database**) สำหรับจัดการระบบฐานข้อมูล (**Database System**) ผ่านเอสคิวแอล (**SQL**) โปรแกรมนี้ถูกพัฒนาโดยบริษัท **MySQL AB** ในประเทศสวีเดน มีทั้งแบบใช้ฟรี และเชิงธุรกิจ (สมศักดิ์ โชคชัยชุกุล , 2551:175)

9.4 ทฤษฎีการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic commerce)

พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic commerce) หรือ อี-คอมเมิร์ซ (E-Commerce) คือ การทำ “การค้า” ผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ นั่นเอง โดยคำว่าอิเล็กทรอนิกส์ นั้นจะครอบคลุมตั้งแต่ระดับเทคโนโลยีพื้นฐาน อาทิ โทรศัพท์ โทรสาร โทรทัศน์ ไปจนถึงเทคโนโลยีที่มีความซับซ้อนกว่านี้ แต่ในปัจจุบันสื่อที่เป็นที่ นิยมและมีความแพร่หลายในการใช้งานคืออินเทอร์เน็ตและ มีการนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการทำการค้ามาก จนทำให้เมื่อพูดถึงเรื่อง พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์คนส่วนใหญ่ จะเข้าใจไปว่าเป็นการค้าผ่านอินเทอร์เน็ตนั่นเองนอกจากนี้ปัจจุบันอาจได้ยื่นอีกหลาย ๆ คำ อาทิ **e-Business e-Procurement e-Readiness** และ **e-Government** ซึ่งล้วนมีความสัมพันธ์กันทั้งสิ้น ในการที่นำเอาเทคโนโลยีด้านอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้งาน

รูปแบบการทำพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่อ้างอิง

ในการทำการค้านั้นต้องประกอบด้วยอย่างน้อย 2 ฝ่ายก็คือผู้ซื้อและผู้ขาย ซึ่งผู้ซื้อและผู้ขาย นั้น ก็มีหลายรูปแบบ ประเภทของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์หลักๆที่นำมาใช้ในโครงการนี้คือ

ผู้ประกอบการ กับ ผู้บริโภค (Business to Consumer - B2C) คือการทำการค้าขายแบบปลีก คือ ของของแต่ละชิ้นให้กับลูกค้าที่ผู้บริโภคที่มีความสนใจเป็นราย ๆ ไปซึ่งปกติจะต้องมีระบบบัตรเครดิตเข้ามาเกี่ยวข้อง หรือระบบการชำระเงินอื่น ๆ ที่คิดค้นกันมาเรื่อย ๆ เช่น **E-Check** หรือ การจ่ายเช็คพิเศษที่ทำขึ้นมาเฉพาะสำหรับใช้บนอินเทอร์เน็ตเท่านั้น

ระบบการชำระเงิน (Payment Systems)

ขั้นตอนที่สำคัญสำหรับทั้งฝั่งผู้ขายและผู้ซื้อสินค้า ในเรื่องการชำระเงินควรมีวิธีการให้ลูกค้าสามารถใช้บริการให้มากที่สุดที่สะดวกกับทั้งทางผู้ค้าและลูกค้า เพราะในบางครั้งลูกค้าต้องการสินค้าของเราแล้ว แต่ไม่สะดวกในเรื่องการชำระเงินก็ไม่ซื้อของจากเราก็ได้ ในการพิจารณาเรื่องวิธีการชำระเงินนั้นให้พิจารณาถึงกลุ่มลูกค้าว่าเป็นใคร เช่นเป็นลูกค้าภายในประเทศ กลุ่มวัยรุ่น วัยทำงาน

หรือกลุ่มที่อยู่ต่างจังหวัด วิธีที่สะดวกจะมีให้เลือกหลายวิธีทั้งธนาคาร โอนเงินทางธนาคาร โอนเงินผ่านตู้เอทีเอ็ม จ่ายเงินผ่านบัตรเครดิต

ส่วนในกลุ่มลูกค้าต่างประเทศ หลายๆ วิธีที่กล่าวมาคงไม่สะดวก ที่นิยมใช้กันก็มีเพียงการชำระเงินด้วยบัตรเครดิตผ่านทางอินเทอร์เน็ต หรือจะใช้บริการจากผู้ให้บริการชำระเงินทางอินเทอร์เน็ตก็ได้ สำหรับการชำระเงินที่มีมูลค่าสูงนั้น มีผู้บริการที่เรียกว่า **Escrow** ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการส่งผ่านเงินระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย โดยมีการทำงานคร่าวๆคือ เมื่อผู้ซื้อ เลือกใช้การชำระเงินผ่านบริการของ **Escrow** แล้ว เมื่อชำระเงินไปนั้นเงินจะไม่ถูกส่งไปที่ผู้ค้าทันทีแต่จะถูกเก็บไว้ที่ **Escrow** ก่อน เมื่อครบกำหนดแล้วลูกค้าไม่คืนสินค้าหรือว่าตอบตกลงรับสินค้าแล้วจึงจะทำการโอนเงินนั้นให้กับผู้ค้าต่อไป

วิธีการชำระเงิน

1. โอนเงินผ่านเคาน์เตอร์ธนาคาร
2. โอนผ่านเครื่องเอทีเอ็ม (ATM)
3. ชำระเงินผ่านอินเทอร์เน็ตแบงกิ้ง (E-Banking)

ระบบชำระเงินที่ให้บริการ

ผ่านบัญชีออมทรัพย์ **Internet Banking, Direct Debit, Virtual Credit Card**

1. หักบัญชีออมทรัพย์จากธนาคารไทยพาณิชย์ (SCB Easy)
2. หักบัญชีออมทรัพย์จากธนาคารกสิกรไทย (TFB E-Web shopping)
3. หักบัญชีออมทรัพย์จากธนาคารกรุงไทย (Krungthai Internet Banking)
4. หักบัญชีออมทรัพย์จากธนาคารกรุงศรีอยุธยา (Krungsri Online)
5. หักบัญชีออมทรัพย์จากธนาคารกรุงเทพ (Bangkok Bank)

การจัดส่งสินค้า

สินค้าจะมี 2 รูปแบบคือ สินค้าที่จับต้องได้ (Tangible Goods) และสินค้าที่จับต้องไม่ได้ (Intangible Goods) ดังนั้นการจัดส่งจึงมี 2 รูปแบบคือ ส่งโดยผ่านผู้ให้บริการสำหรับสินค้าที่จับต้องได้ เช่นเดียวกันในการจัดส่งต้องมีวิธีให้ลูกค้าให้เลือกได้หลายวิธีตามต้องการเช่นกัน ส่งพัสดุตามปกติ ส่ง EMS ส่งผ่านผู้ให้บริการรับส่งสินค้า (Courier) เช่นเดียวกันต้องมีให้เลือกทั้งแบบส่งปกติ ส่งด่วน ส่งด่วนพิเศษ ตามความต้องการของลูกค้า ส่วนสินค้าที่จับต้องไม่ได้นั้นการจัดส่งจะทำการส่งผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้เลย เช่นดาวน์โหลดเพลง ซื่อข้อมูล การเป็นสมาชิกข้อมูลของเว็บไซต์ต่างๆ เป็นต้น

9.5 ทฤษฎีการส่งข้อความสั้น SMS และ E-mail

ระบบ SMS (Short Message Service) มีการส่ง SMS ครั้งแรก คือ การส่งข้อความจากเครื่อง

คอมพิวเตอร์ไปยังโทรศัพท์มือถือเครือข่ายไวคอฟิน ซึ่งเป็นเครือข่ายโทรศัพท์มือถือระบบจีเอสเอ็ม ในประเทศอังกฤษ เมื่อเดือนธันวาคม ปี 1992

SMS ย่อมาจากคำว่า **Short Message Service** หรือเป็นบริการส่งข้อความสั้นๆ ลักษณะการใช้งาน จะคล้ายกับการส่ง **E-mail** แต่จะสามารถส่งข้อความได้ไม่เกิน **160** ตัวอักษรผ่านทางโทรศัพท์มือถือ

จุดเด่นของบริการ **SMS** คือ สามารถส่งไปยังผู้รับโดยไม่ต้องกังวลว่าพื้นที่ของผู้รับจะมีสัญญาณหรือไม่ ในขณะที่หากทางปลายทางไม่มีสัญญาณระบบ **SMS** นี้จะเก็บข้อมูลไว้จนกว่าปลายทางมีสัญญาณทาง ระบบจึงจะทำการส่งข้อมูลไปในทันที นอกจากนี้แล้ว **SMS** ยังสามารถส่งข้อความที่ได้รับมาต่อไปยังหมายเลขอื่นๆ ได้อย่างไม่จำกัดอีกด้วย

วิวัฒนาการของการส่ง **SMS** เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าประเทศตะวันตกนั้นเป็นผู้พัฒนาโทรศัพท์มือถือขึ้น ฉะนั้นในยุคแรกๆ ก็จะมีแต่การส่งความเป็นภาษาอังกฤษเท่านั้น แต่ถึงกระนั้นก็ยังมีการคิดค้นวิธีการส่งข้อความรูปแบบใหม่ๆ ไม่ว่าจะเป็นการใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่อยู่ในเครื่อง มาทำเป็นตัวการ์ตูน หน้าคนที่แสดงอารมณ์ต่าง ๆ (**Emoticon**) และเริ่มมีการใช้ "คำย่อ" เพื่อเป็นการประหยัดเนื้อที่ในการส่ง **SMS (SMS Abbreviation)** ที่ส่งได้เพียง **160** ตัวอักษรต่อการส่ง **1** ครั้ง จนเป็นที่นิยมกับผู้ใช้อุปกรณ์ทั่วไป

สื่อโทรศัพท์มือถือ คือ การรับ-ส่งสารผ่านช่องทางโทรศัพท์มือถือนั่นเองแต่สิ่งที่น่าสนใจก็คือ สื่อโทรศัพท์มือถือ นอกจากจะเป็นการสื่อสารระหว่างบุคคล (**Interpersonal Communication**) แล้วยังสามารถสื่อสารในระดับมวลชน (**Mass Communication**) ได้อีกด้วย โดยที่จะเป็นการเข้าถึงมวลชนในระดับรายบุคคล (**One-to-one Communication**) ได้ ซึ่งถือเป็นเครื่องมือสื่อสารชนิดแรกที่มีศักยภาพเพียงพอที่จะรวบรวมการสื่อสารในทุกระดับไว้ด้วยกัน โดยอาศัยเอกลักษณ์อันโดดเด่นของตัวเอง คือ ความเป็นมัลติมีเดีย อินเทอร์เน็ต และขนาดที่เล็กจนสามารถพกพาไปไหนต่อไหนได้ ที่สำคัญยิ่งไปกว่า นั่นก็คือนอกจากโทรศัพท์มือถือจะสามารถทำตัวเป็น "สื่อ" ด้วยตัวของมันเองแล้วยังกลายเป็นศูนย์รวมของสื่ออื่นๆ มากมาย (**Media Convergence**) ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (โทรทัศน์ วิทยุ) หรือแม้แต่สื่อใหม่อย่างอินเทอร์เน็ต ดังคำกล่าวที่ทุกท่านคงจะเคยได้ยินกันอยู่บ่อยๆ ว่า "ไม่มีอะไรที่โทรศัพท์มือถือทำไม่ได้" เพราะ ณ ปัจจุบันนี้ การรับชมโทรทัศน์ ฟังวิทยุอ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือแม้กระทั่งเล่นอินเทอร์เน็ต ก็สามารถทำได้ครบครันผ่านหน้าจอเล็กๆ ของโทรศัพท์มือถือ สิ่งนี้เองที่ถือเป็นปรากฏการณ์ครั้งสำคัญที่จะต้องวิเคราะห์ถึงอัตลักษณ์ และบทบาทของสื่อใหม่นี้อย่างใกล้ชิด (ซึ่งจะกล่าวอย่างละเอียดในครั้งต่อไป) ในเบื้องต้นจะอยู่ในรูปแบบของตัวอักษร ผ่านทางข้อความสั้นไปยังโทรศัพท์มือถือ หรือที่เรียกกันว่า เอสเอ็มเอส มาร์เก็ตติ้ง (**SMS Marketing**)

หลักการการทำงานของ SMS เมื่อผู้ใช้โทรศัพท์หรือองค์กรมีความต้องการที่จะส่งข้อความสั้นจะทำการพิมพ์ข้อความ และระบุหมายเลขปลายทางที่ต้องการส่ง โดยเครื่องลูกข่ายที่ต้องการส่งข้อความต้องระบุเลขหมายของ SMSC ก่อนซึ่งเลขหมายของ SMSC ถูกกำหนดโดยผู้ให้บริการเครือข่าย ข้อความที่ส่งไปจะถูกเก็บไว้ที่ SMSC ก่อนหลังจากนั้น SMSC จึงทำการส่งข้อความนั้นออกไป

ก่อนที่ SMSC จะส่งข้อความไปยังเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่ปลายทาง SMSC จะทำการตรวจสอบว่าเลขหมายของผู้รับเป็นเลขหมายของผู้ให้บริการ หรือเป็นเลขหมายนอกเครือข่ายของผู้ให้บริการ ในกรณีที่เลขหมายของผู้รับเป็นเลขหมายของผู้ให้บริการ SMSC จะตรวจสอบเลขหมายปลายทางอีกครั้ง แต่สำหรับการตรวจสอบครั้งนี้ทำเพื่อตรวจสอบว่าเลขหมายปลายทางอยู่ในพื้นที่ให้บริการใด โดยตรวจสอบได้จากอุปกรณ์ที่เก็บข้อมูลโทรศัพท์เคลื่อนที่ของเครือข่ายผู้ให้บริการ หรือที่เรียกว่า HLR สำหรับกรณีเลขหมายปลายทางที่ต้องการส่งข้อความ เป็นเลขหมายนอกเครือข่ายของผู้ให้บริการ เช่น มีผู้ที่ต้องการส่งข้อความจากเครือข่าย AIS ไปยังเลขหมายปลายทางของ DTAC เมื่อ SMSC-AIS ได้รับข้อความและตรวจสอบพบว่าเลขหมายปลายทางไม่ใช่เลขหมายในเครือข่ายของตนแล้ว SMSC ของ AIS จะส่งต่อข้อความที่ได้รับมาไปยัง SMSC ของ DTAC โดยตรง และเมื่อ SMSC ของ DTAC ได้รับข้อความแล้วก็จะทำการตรวจสอบพื้นที่เช่นเดียวกัน

เมื่อ SMSC ตรวจสอบพื้นที่ที่เลขหมายปลายทางให้บริการอยู่ได้แล้ว SMSC จะส่งข้อความที่ต้องการส่งไปยังชุมสายปลายทางที่โทรศัพท์เคลื่อนที่เครื่องนั้นให้บริการอยู่ และเมื่อโทรศัพท์เคลื่อนที่ปลายทางได้รับข้อความแล้ว SMSC จะทำการลบข้อความที่ส่งไปแล้วออกจากฐานข้อมูลของ SMSC

ในกรณีที่ผู้ส่งข้อความ ส่งข้อความให้กับผู้รับที่ปิดเครื่องโทรศัพท์ หรืออยู่นอกพื้นที่ให้บริการ เช่น ผู้รับอยู่ชั้นใต้ดินที่ไม่มีสัญญาณ ข้อความที่ส่งมานี้เก็บไว้ในฐานข้อมูลของ SMSC เป็นเวลา 24 ชั่วโมงนับจากที่ข้อความนั้นมาถึง SMSC จากนั้นระบบจะทำการลบข้อความนั้นทิ้ง ถ้ายังติดต่อผู้รับไม่ได้ แต่ถ้าหากผู้รับเปิดเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือเข้าสู่พื้นที่ให้บริการอีกครั้งก่อน 24 ชั่วโมง ระบบจะส่งข้อความที่เก็บไว้ให้กับโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้รับปลายทางทันที

สำหรับในกรณีหน่วยความจำของโทรศัพท์เคลื่อนที่มีไม่เพียงพอ ไม่สามารถรับข้อความใหม่ได้ระบบจะมีสัญญาณออกไปเตือนผู้ใช้บริการว่ามีข้อความใหม่มาถึง และพื้นที่ในการจัดเก็บไม่เพียงพอ โดยสัญญาณที่ระบบส่งมาแสดงนั้นจะขึ้นอยู่กับโทรศัพท์เคลื่อนที่ของแต่ละยี่ห้อว่าจะแสดงในรูปแบบใด ถ้าเป็นโทรศัพท์ยี่ห้อโนเกียจะแสดงข้อความที่หน้าจอว่า “No Space for new message” เป็นต้น และเมื่อผู้ใช้บริการลบข้อความเก่าทิ้ง จนมีพื้นที่ว่างในหน่วยความจำ ระบบจะทำการส่งข้อความที่รออยู่ทันที

รูปแบบการให้บริการ SMS ของผู้ให้บริการเครือข่าย

รูปแบบการให้บริการ SMS ของผู้ให้บริการเครือข่าย แบ่งออกเป็น 4 แบบ คือ

1. **Push SMS** เป็นการส่งข้อความสั้นทางเดียว
  2. **Pull SMS** เป็นการส่งข้อความสั้นสองทาง
  3. **Bulk SMS** เป็นการให้บริการข้อความสั้นในลักษณะองค์กร
  4. **CPA SMS** เป็นการบริการที่ผู้ให้บริการเครือข่ายสร้างรูปแบบการบริการเอง
- ระบบ **E-mail**

E-mail คือ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ เป็นการส่งข้อความจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง มีระบบการกำหนดแอดเดรส เช่น บนอินเทอร์เน็ต มีแอดเดรสเป็นชื่อโฮสต์คอมพิวเตอร์ โดยใช้ระบบชื่อโดเมน เช่น **bu.ac.th** หากผู้ใช้เป็นผู้หนึ่งที่อยู่บนโฮสต์ก็จะมีชื่อบัญชี (**account**) หรือยูสเซอร์เนมประกอบอยู่ด้วย เช่น **HelpDesk@bu.ac.th** การส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์เป็นวิธีการส่งเหมือนจดหมายจริง

9.6 ทฤษฎีเกี่ยวกับซอฟต์แวร์และภาษาที่ใช้ในการพัฒนาระบบ

9.6.1 ภาษา PHP เป็นภาษาที่สร้างขึ้นโดย **Rasmus Lerdorf** ปัจจุบันมีกิจการชื่อ **Zend Technology** ภาษานี้มีผู้พัฒนา **Web Application** จำนวนมากและทำงานอยู่บน **Web Host** มากมาย โดยเฉพาะผู้ให้บริการ **Virtual Host** เนื่องจากเป็นภาษาที่เป็น **Freeware** และ **Open Source** คืออนุญาตให้หน้า **Script Engine** ไปติดตั้งและใช้งานได้ฟรี และเปิดเผย **Source Code** เพื่อให้ นักพัฒนาโปรแกรมสามารถนำไปเพิ่มเติมแก้ไขหรือแปล (**Compile**) เพื่อใช้กับ **Platform** ใด ๆ ก็ได้ การสร้างภาษา **PHP** ได้นำลักษณะภาษาหลายประเภทเข้ามาอยู่ในภาษา **PHP** เช่น การใช้ฟังก์ชันแบบภาษา **C** ลักษณะ **Script** ของภาษา **Perl** การใช้ข้อมูลและโปรแกรมแบบโครงสร้าง (**Structured Programming**) และการใช้ **Object technology** ที่สามารถสร้าง **Class** และ **Object** ได้

PHP เป็นภาษาที่การแปลเป็นแบบ **Interpret** เมื่อถูกเรียกใช้ **PHP Page** จะถูกแปลและทำงานทีละคำสั่งดังนั้นลักษณะการใช้ตัวแปรจึงเป็นลักษณะที่ไม่เข้มงวดเรื่องการกำหนดชนิดข้อมูลข้อดีของ **PHP** คือมีความสามารถในการสร้าง **Web Application** ที่ง่ายและหลากหลายเนื่องจากมีนักพัฒนาโปรแกรมช่วยกันสร้าง **Library** ให้กับ **PHP** เพื่อให้มี **Function** ที่อำนวยความสะดวกอย่างมากมาย เช่น **Data Compression**, **Data Encryption**, **Image Generation**, **Portable Document Format (PDF)** การเรียกใช้ **Service** และการติดต่อกับ **Server** ของ **Service** ต่างๆ บน **Internet** เช่น **FTP**, **Mail**, **LDAP**, **DNS** การใช้ภาษา **XML** และการสร้าง **Web Service Application** ฯลฯ เป็นต้น

เนื่องจากเปิดโอกาสให้นักพัฒนานำ **Source Code** ไปใช้ดัดแปลงหรือ **Compile** ได้จึงมี **Version** ของ **PHP** ที่ **Compile** เป็น **Executable Program** เพื่อให้ทำงานร่วมกับ **Web Server** บน **Platform** ต่างๆ มากมายให้ผู้ใช้สามารถ **Download** ไปติดตั้งได้ และยังมีการพัฒนาในลักษณะพันธมิตรร่วมกันเป็นพิเศษกับเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับ **Web Application** ที่เป็น **Freeware** คือ **Apache** (www.apache.org) และ **MySQL** (www.mysql.com) ทำห้การทำงานของ **PHP Engine** ร่วมกับ

Apache Web Server ซึ่งเป็น **Web Server** ที่มีผู้ใช้มากที่สุดในโลกและ **MySQL Database Management System** ทำได้อย่างรวดเร็ว ปัจจุบันมี **Web Host** ที่ติดตั้งและรองรับ **PHP** นับล้านแห่ง และมีผู้พัฒนาเว็บโปรแกรมด้วยภาษา **PHP** มากที่สุดภาษาหนึ่ง โดยมีการสร้างเครือข่ายผู้พัฒนาที่ใช้ **PHP** และมีการประชุมสัมมนาของ **PHP** เป็นประจำทุกปีซึ่งจัดขึ้นในประเทศแถบยุโรปและสหรัฐอเมริกา

9.6.2 Macromedia Dreamweaver โปรแกรม **Dreamweaver** เป็นโปรแกรมที่ช่วยออกแบบเว็บเพจแบบ **WYSIWYG** โปรแกรมหนึ่งที่มีความสามารถในการออกแบบเว็บเพจ และการจัดการเว็บไซต์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับสำหรับ **Webmaster** และผู้สนใจกันอย่างทั่วถึง ไม่น้อยไปกว่าโปรแกรมออกแบบเว็บเพจชื่อดังอย่าง **FrontPage, Coffee Cup** หรือ **HTML Editor** อื่นๆ เลย ความสามารถของ **Dreamweaver** ได้มีการปรับปรุงความสามารถของ **Dreamweaver** เพิ่มเติมเพื่ออำนวยความสะดวกในการออกแบบเว็บเพจและดูแลเว็บไซต์ได้ดียิ่งขึ้น ทั้งในแง่ของการใส่ความสามารถพิเศษให้กับเว็บเพจด้วยสคริปต์ต่างๆ เช่น **JavaScript** เป็นต้น การบรรจุ **Active X Shockwave Applet** และ **Plug-in** ต่างๆ และในแง่ของการจัดการเว็บไซต์ซึ่งจะมีเครื่องมืออำนวยความสะดวกแก่ผู้ดูแล **Web Server** เช่น สามารถตรวจสอบการเชื่อมโยง เว็บเพจทั้งหมดในเว็บไซต์จำลองบนเครื่องได้ และทำการซ่อมแซมลิงค์ที่ไม่ถูกต้องได้ด้วย เป็นต้น

9.6.3 โปรแกรม Adobe Photoshop เป็นโปรแกรมของบริษัท **Adobe** (อ่านว่า อะ-โด-บี) ซึ่งเป็นผู้พัฒนาโปรแกรมกราฟิกค่ายใหญ่ ไม่ว่าจะโปรแกรม **Illustrator, PageMaker** และ **Acrobat** โปรแกรม **Photoshop** เวอร์ชันแรกนั้นเริ่มต้นสร้างขึ้นในปี ค.ศ. 1990 และได้รับการพัฒนามาเรื่อยๆ จาก เวอร์ชัน 2, 2.5, 3, 4, 5, 5.5 เวอร์ชัน 6, 7, CS จนถึงเวอร์ชันล่าสุดในปัจจุบัน ที่เรียกกันว่าเวอร์ชัน **CS2** โดยได้ทำการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการกับภาพกราฟิกขึ้นเรื่อยๆ จากเดิมที่เน้นใช้งานเพื่อการสร้างภาพสิ่งพิมพ์ ที่หันมาเน้นเกี่ยวกับการจัดการภาพกราฟิกที่ใช้บนเว็บมากยิ่งขึ้น และนอกจากนี้แล้วยังได้สร้างโปรแกรม **ImageReady** ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ใช้สร้างภาพเคลื่อนไหวควบคู่มา กับโปรแกรม **Photoshop** อีกด้วย เพื่อเพิ่มความสามารถเกี่ยวกับการทำภาพกราฟิกที่ใช้สำหรับการทำเว็บ โดยณขณะนี้โปรแกรม **Photoshop** เป็นโปรแกรมที่ได้รับความนิยมอย่างมากจากผู้สร้างเว็บไซต์ ไม่ว่าจะเป็นการนำมาสร้างหรือตกแต่งภาพ เนื่องมาจากคุณสมบัติที่โดดเด่น ใช้งานง่าย มีลูกเล่นต่างๆ ให้เลือกใช้งานมากมาย

9.6.4 โปรแกรม Macromedia Flash เป็นโปรแกรมที่ใช้ในการสร้างอนิเมชันต่างๆ หรือใช้เปิดไฟล์วีดีโอ เปิดเพลง ผ่านเว็บไซต์ แม้แต่กระทั่งทำอัลบั้มภาพผ่านเว็บไซต์ ในปัจจุบันโปรแกรม **Flash** นั้นได้รับความนิยมมากในการทำเว็บไซต์ กระทั่งมีบางเว็บไซต์ที่สร้างเว็บด้วย **Flash** เลยก็มี ไฟล์ **Flash** นั้นจะมี 2 แบบคือ

1. **swf** เป็นไฟล์ที่เราสามารถใส่ได้ทุกที่ในเว็บเพจ

2 flv เป็นไฟล์ Flash video

9.6.5 โปรแกรม Illustrator เป็นโปรแกรมสำหรับสร้างภาพลายเส้นที่มีความคมชัดสูง งานภาพประกอบและงานกราฟิกแบบ 2 มิติต่างๆ เช่น การสร้างโลโก้สินค้า จนไปถึงการจัดเลย์เอาต์งานสิ่งพิมพ์ และมีเครื่องมือที่ช่วยเหลือในงานเว็บไซต์อีกด้วย ภาพกราฟิกสามารถแบ่งได้เป็น 2 แบบ ดังนี้

1. ภาพแบบพิกเซล (**pixel**) คือ ภาพที่เกิดจากจุดภาพในรูปภาพที่รวมกันเป็นภาพขึ้น โดยภาพหนึ่งๆ จะประกอบไปด้วยจุดภาพหรือพิกเซลมากมายและแต่ละภาพที่สร้างขึ้นจะมีความหนาแน่นของจุดภาพ หรือบางครั้งแทนด้วยความละเอียด (ความคมชัด) ที่แตกต่างกันไป จึงใช้ไม่ครบออกคุณสมบัติของภาพ จอภาพ หรือ อุปกรณ์แสดงผลภาพได้

2. ภาพกราฟิกเวกเตอร์ (**vector graphics**) คือ ภาพที่เกิดจากการกำหนดพิกัดและการคำนวณค่าบนระนาบสองมิติ รวมทั้งมุมและระยะทาง ตามทฤษฎีเวกเตอร์ในทางคณิตศาสตร์ ในการก่อให้เกิดเป็น เส้น หรือรูปภาพ ข้อดีคือ ทำให้สามารถย่อขยายได้ โดยคุณภาพไม่เปลี่ยนแปลง ข้อเสียคือภาพไม่เหมือนภาพจริงเป็นได้เพียงภาพวาด หรือใกล้เคียงภาพเท่านั้น ข้อมูลภาพพวกนี้ ได้แก่ ไฟล์สกุล **eps ,ai (adobe illustrator)** เป็นต้น โปรแกรม **Illustrator** ทำงานแบบ **vector graphics** ความแตกต่างระหว่างรูปแบบ **vector** และแบบ **pixel**

ภาพจาก wikipedia.org

ภาพแบบ pixel

ภาพแบบ vector

Illustrator นั้นทำงานแบบ **vector** คือจะใช้ในงานการเขียนภาพ 2 มิติ เป็นโปรแกรมที่มีประโยชน์มากในการทำเว็บไซต์ เพราะทำให้ผู้ใช้งานสามารถวาดรูป ที่ต้องการขึ้นมาเองได้ แต่ต่างจาก **Photoshop** ที่จะต้องนำภาพอื่นมาแต่งเพื่อให้เป็นรูปที่ต้องการ ถึงแม้ว่าปัจจุบัน **Photoshop** จะพัฒนาเครื่องมือที่สามารถสร้างภาพ **vector** ได้แต่ความสะดวกก็ยังไม่สู้การใช้งาน **Illustrator** อยู่ดี ซึ่งในการทำงานจริงๆ แล้วจะต้องอาศัยเครื่องมือทั้ง **Photoshop** และ **Illustrator** ควบคู่กันจึงจะได้เป็นชิ้นงานขึ้นมา ซึ่งทั้ง 2 โปรแกรมก็ทำงานควบคู่กันได้ดี ส่วนหนึ่งก็มาจากว่าทั้ง 2 โปรแกรมมาจากบริษัทเดียวกัน (**Photoshop**, **Illustrator** มาจากบริษัท **Adobe**)

10. ขอบเขตของการพัฒนาระบบ

ในการทำโครงการการพัฒนาเว็บไซต์ร้านขายดอกไม้สดออนไลน์: กรณีศึกษา ร้านคุณจุ่มนี้ เกิดจากการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ใน โครงสร้างของธุรกิจในรูปแบบร้านค้าออนไลน์ มีขอบเขตการจัดทำโครงการดังนี้

10.1 ขอบเขตของระบบ

10.1.1 รับสมัครสมาชิก

- 1) ตรวจสอบการสมัครสมาชิก
- 2) ยืนยันการเป็นสมาชิกด้วย **E-mail**

10.1.2 รับสั่งซื้อสินค้า

- 1) ตรวจสอบการสั่งซื้อสินค้า
- 2) ยืนยันการสั่งซื้อด้วย **E-mail**

10.1.3 ตรวจสอบสินค้า

- 1) สู่หน้าเว็บของร้านขายดอกไม้สดออนไลน์: กรณีศึกษา ร้านคุณจุ่ม
- 2) เข้าสู่ระบบ โดยการกรอก **Username** และ **Password**
- 3) เลือกสินค้า กดปุ่ม หยิบใส่ตะกร้า

10.1.4 รับชำระค่าสินค้า

- 1) ตรวจสอบการชำระเงิน

2) ยืนยันการสั่งซื้อด้วย **E-mail** หรือ **SMS**

10.1.5 จัดส่งสินค้า

1) จัดเตรียมสินค้า

2) จัดส่งสินค้า

10.1.6 ส่ง SMS และส่ง E-mail

1) ส่ง **E-mail** แบบตอบกลับอัตโนมัติ เพื่อยืนยันการเป็นสมาชิกและการสั่งซื้อสินค้าหรือการชำระเงิน (ตามความเหมาะสม)

2) ส่ง **SMS** แบบเช็ค เมื่อมีการชำระเงิน (ตามความเหมาะสม)

10.2 ขอบเขตของผู้ใช้ระบบ

10.2.1 ผู้บริหาร (เข้าสู่ระบบโดยการ **Login**)

1) กำหนดสิทธิการใช้งานสำหรับผู้ใช้ระบบได้

2) สามารถเพิ่ม / ลบข้อมูลต่างๆได้

3) สามารถตรวจสอบประวัติของสมาชิกได้

4) สามารถตรวจสอบการใช้งานของผู้ใช้งานระบบได้

10.2.2 ผู้ดูแลระบบ (เข้าสู่ระบบโดยการ **Login**)

1) กำหนดสิทธิการใช้งานสำหรับผู้ใช้ระบบได้

2) สามารถเพิ่ม / ลบข้อมูลต่างๆได้

3) สามารถตรวจสอบประวัติของสมาชิกได้

4) สามารถตรวจสอบการใช้งานของผู้ใช้งานระบบได้

10.2.3 พนักงาน (การเข้าสู่ระบบโดย: **Login**)

1) สามารถตรวจสอบการสั่งซื้อได้

10.2.4 สมาชิก (การเข้าสู่ระบบ: **Login**)

1) สมัครเป็นสมาชิก

2) สามารถดูสินค้าต่างๆได้และค้นหาสินค้าได้

3) สามารถสั่งซื้อสินค้าผ่านเว็บได้

4) สามารถโพสต์คำถามและคำตอบของเว็บบอร์ดได้

5) จะได้รับ **E-mail** ยืนยันในการสมัครสมาชิก, การสั่งซื้อสินค้าและการโอนเงินเสร็จสิ้น (ตามความเหมาะสม)

6) จะได้รับ **SMS** ยืนยันการชำระเงินเสร็จสิ้น (ตามความเหมาะสม)

10.2.5 บุคคลทั่วไป (การเข้าสู่ระบบโดย: ไม่ต้อง **Login**)

1) สามารถดูสินค้าต่างๆได้

- 2) สามารถติดตามข่าวสารภายในเว็บได้
- 3) สามารถสั่งซื้อสินค้าผ่านเว็บได้
- 4) ค้นหาสินค้าได้

11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณรงค์เดช วิโรจน์สกุลกุล ได้ทำวิจัยเรื่อง ระบบบริการข้อมูลทะเบียนผ่านโทรศัพท์มือถือ ระบบ **WAP** ร่วมกับระบบ **SMS** ของสำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการข้อมูลของสำนักทะเบียนและประมวลผลให้แก่ผู้ใช้บริการผ่านโทรศัพท์มือถือระบบ **WAP** ร่วมกับระบบ **SMS** และเพิ่มช่องทางการบริการและเพิ่มจำนวนผู้ใช้บริการของสำนักทะเบียนและประมวลผล โดยความสามารถของระบบบริการจะครอบคลุมบริการดังนี้ การประกาศผลการศึกษาของนักศึกษาารายภาคการศึกษา (เกรด) , การประกาศผลลงทะเบียน , การประกาศผลการสอบเข้าศึกษา และข่าวประชาสัมพันธ์ต่างๆ โดยผู้ใช้บริการสามารถเข้าใช้บริการระบบ **WAP** ผ่านทางมือถือ ที่ URL <http://wap.reg.cmu.ac.th> หรือบริการระบบ **SMS** ที่เบอร์ 4545111 โดยที่ผู้ใช้บริการตั้งทำการตั้งค่าระบบ **GPRS** ให้ถูกต้องตามระบบของผู้ให้บริการมือถือของตนเองก่อน ผลการวิจัย ทำให้สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีระบบให้บริการข้อมูลผ่าน **WAP** และ **SMS** ซึ่งโปรแกรมดังกล่าวมีความเหมาะสมในการปฏิบัติงาน ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ ผู้ใช้บริการทั้งนักเรียนและนักศึกษา รับทราบข้อมูลที่มีความถูกต้อง รวดเร็ว และชัดเจน ตรงกับความต้องการ ตลอดจนช่วยเพิ่มช่องทางการให้บริการและสะดวกต่อการเผยแพร่ข้อมูลให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา (ณรงค์เดช วิโรจน์สกุลกุล, 2550: บทคัดย่อ)

ภควดี สุวรรณะโสภณ ได้วิจัยเรื่อง ทศนคติและพฤติกรรมการแสวงหาข้อมูลข่าวสารในเว็บไซด์พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของนิสิต นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) พฤติกรรมการแสวงหา ข้อมูลข่าวสารในเว็บไซด์พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร (2) ทศนคติของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อเว็บไซด์พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (3) แนวโน้มการตัดสินใจซื้อสินค้าของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครผ่านเว็บไซด์ พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ในการวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ใช้บริการระบบเว็ลด์ไวด์เว็บ จำนวน 400 คน ซึ่งศึกษาในมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร 6 ได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ผลโดยการ แจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติไค- สแควร์ การวิเคราะห์ด้วยสถิติ ที-เทสต์ และการวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (ภควดี สุวรรณะโสภณ, 2543: บทคัดย่อ)

วลีพร จิตรพงษ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง ระบบคอมพิวเตอร์ช่วยในการฝึกอบรมผ่านเว็บสำหรับอาจารย์ใหม่ ผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-Mail) การวิจัยครั้งนี้ จัดทำขึ้นเพื่อจุดมุ่งหมายในการพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ตให้เป็นเครื่องมือช่วยในการฝึกอบรมผ่านเว็บสำหรับอาจารย์ใหม่ ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม เพื่อใช้เป็นแหล่งศึกษาข้อมูลและรับทราบรายละเอียดต่างๆ ที่จำเป็นในการปฏิบัติตนเมื่อเข้ามาเป็นอาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย และเพื่อจะได้ มีการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและทัศนคติระหว่างอาจารย์ผู้สอนด้วยกัน และกับผู้บริหาร ของมหาวิทยาลัย โดยผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-Mail) กระดานถาม - ตอบ (Web Board) การพูดคุยโต้ตอบกันในห้องสนทนา (Chat Room) และการรับทราบและเรียนรู้ เรื่องราวต่างๆ ในรูปแบบของมัลติมีเดีย (Multimedia) โดยได้รวบรวมรายละเอียด ของข้อมูลที่อาจารย์ใหม่ควรจะได้รับทราบ เช่น เรื่องเทคนิคการสอน และวิธีการออกข้อสอบ พร้อมกับการชี้แจงข้อตกลงต่างๆ จากผู้บริหารของมหาวิทยาลัย (วลีพร จิตรพงษ์, 2544: บทคัดย่อ)

ทรงพล โพธิ์ศรี ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) โปรแกรมประยุกต์สำหรับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับวิสาหกิจ ทำให้สามารถจัดการกับข้อมูลที่มีอยู่และเพิ่มขึ้น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับการขยายตัวของธุรกรรมบนอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นช่องทาง สื่อสารรูปแบบใหม่ที่มีการนำไปใช้งานอย่างกว้างขวางและทวีความสำคัญ ขึ้นอย่างรวดเร็วต่อธุรกิจทุกระดับชั้น โดยระบบจะช่วยให้การติดต่อ ประสานงานระหว่างหน่วยงานทำได้ง่ายมีความสะดวกสบายในการใช้งาน ทั้งผู้จัดการข้อมูลและผู้ใช้ ลดระยะเวลา ค่าใช้จ่าย และภาระในการดำเนินธุรกิจ ได้เป็นอย่างมาก เช่น การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ค่าแรง การปรับปรุงและ สามารถดำเนินธุรกิจได้ตลอดทั้งวัน ดังนั้นไม่ว่าผู้ใช้จะอยู่ที่ใดในโลกก็สามารถ ทำการค้นหาข้อมูลหรือใช้บริการ ได้ตลอดเวลาเมื่อเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต (ทรงพล โพธิ์ศรี, 2545: บทคัดย่อ)

ภูษิตต์ ภูริปานิก ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำเว็บไซต์พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการท่องเที่ยวในเขตในเขตกรุงเทพมหานคร วิชานานิพนธ์นี้มีจุดมุ่งหมายที่จะทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของ หน่วยงานธุรกิจกับการจัดทำ ปัจจัยและการใช้งาน ความคาดหวังและความพึงพอใจ ที่มี ต่อเว็บไซต์พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการท่องเที่ยว โดยทำการสัมภาษณ์ จากกลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีเว็บไซต์เป็นของตัวเอง จำนวน 80 บริษัท จากจำนวนทั้งหมดที่มีอยู่ในปัจจุบัน 100 บริษัท โดยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ ผลการศึกษาพบว่า 1. ส่วนใหญ่เป็นบริษัทที่ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว มีทุน จดทะเบียนไม่เกิน 25 ล้านบาท โดยมีบริษัทเครือข่ายหรือสาขาเป็นส่วนใหญ่ 2. ปัจจัยและการใช้งานบนเว็บไซต์พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มาจากการที่ผู้ประกอบการท่องเที่ยวได้นำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในกิจการเป็นเวลา 2-3 ปี (ภูษิตต์ ภูริปานิก, 2544: บทคัดย่อ)

12 ระยะเวลาการดำเนินงาน

เริ่มต้นการดำเนินงานเดือนกรกฎาคม ปี พ.ศ. 2551

สิ้นสุดการดำเนินงานเดือนกันยายน ปี พ.ศ. 2552

13 ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย (โอกาส เอ็มลิวรี่, 2548: 75)

131 ศึกษาความต้องการ

132 การวิเคราะห์

133 การออกแบบ

134 เขียน โปรแกรม

135 การทดสอบ

136 การบำรุงรักษาโปรแกรม

14 แผนการดำเนินงานตลอดโครงการ

กิจกรรม/ขั้นตอน การดำเนินงาน	สัปดาห์												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1.เสนอโครงการ	■	■											
2.แก้ไขโครงการ		■	■										
3.ศึกษาข้อมูล			■	■									
4.รวบรวมข้อมูล				■	■								
5.กำหนดความต้องการ						■	■						
6.วิเคราะห์ระบบ							■	■					
7.ออกแบบระบบ								■	■				
8.สร้างระบบ									■	■			
9.ทดสอบและจัดทำคู่มือ										■	■		
10.บำรุงรักษาระบบ												■	■

15. งบประมาณ

-

16. อ้างอิง

- กิตติมา เจริญศิริชัย. การวิเคราะห์และออกแบบระบบ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ที่อป, 2546
- ครรชิต มาลัยวงศ์ และวิชิต ปุณสวัสดิ์. เทคนิคการออกแบบโปรแกรม. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2536
- ดวงแก้ว สวามิภักดิ์. ระบบฐานข้อมูล. กรุงเทพฯ : บริษัท เอช.เอ็ม.กรุ๊ป จำกัด, 2540
- น้ำฝน พิทักษาไพศาล. ระบบบริหารศูนย์ร้านค้าแบบออนไลน์. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยี
 วิศวกรรมศาสตร์, 2540.
- รพีพรรณ พิระกุล. การวิเคราะห์และออกแบบระบบ System Analysis and Design. พิมพ์ครั้งที่2
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2540
- ศิริลักษณ์ ไรจกิจอำนวย. ระบบฐานข้อมูล(DATABASE SYSTEM). พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพฯ :
 สมชาย กิจจรยง. ยุทธวิธีการบริการลูกค้า. กรุงเทพฯ : ธีระป้อมวรรณกิจ, 2544
- สมศักดิ์ โชคชัยชุตติกุล. insight PHP. พิมพ์ครั้งที่7. กรุงเทพฯ : บริษัท โปรวิชั่น จำกัด, 2551.
- सानนท์ เจริญฉาย. การเขียนโปรแกรมและอัลกอริทึม. พิมพ์ครั้งที่4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
 มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, 2545.
- สารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, 2544
- โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์. ระบบวิเคราะห์ฐานข้อมูล. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2548

หมายเหตุ : ส.พ.02 นี้เป็นตัวอย่างของการจัดรูปแบบเอกสารเท่านั้น
เนื้อหาบางส่วนอาจมีข้อผิดพลาด